

Kdo byl Antonín Sochor?

Projíždíte-li cyklostezkou č. 3046 od Mimoně překrásnou přírodou přes Nový Dvůr a Svěbořice, budete míjet oplocení židovské obory po pravé straně a bývalou střelnici po levé straně, přijedete ke skále Dlouhý kámen jehož velikost je srovnatelná s Titanikem brzy dojedete na křižovatku s cyklostezkou č. 3050 k pomníku generálmajora Antonína Sochora. Mnozí občané, zejména ti mladší toho o našem hrdinovi mnoho nevědí a vše, co zavání Sovětským svazem, šmahem odsuzují. Proto tento pomník po zrušení vojenského prostoru trpí nájezdy vandalů. Přesto že se staří veteráni armády o pomník rok co rok starají, jeho poškození nemohou nijak zmírnit. Za posledních 17 let byl mnohokrát rozstřílen a přišel o pískovcovou hvězdu na jeho vrcholu.

Pro ty turisty, kteří nevědí, kdo byl Antonín Sochor a soustavně ničí jeho pomník, jsou určeny následující řádky.

I když jej často automaticky považujeme za duchcovského rodáka, Antonín Sochor se narodil dne 16. července 1914 ve vestfálském Lobernu, kam jeho rodiče odešli, stejně jako stovky dalších severočeských havířů, za prací. Nutno zdůraznit, že se narodil těsně před vypuknutím 1. světové války, která těžce zasáhla do života otce. Matka se s dětmi vrátila do Čech již roku 1916; otec je po čase následoval jako válečný invalida. K podobnému údělu patřila

téměř symbolicky trafika a není třeba dodávat, že se Sochorova rodina měla co ohánět, aby nežila v nouzi. Otec však byl přesvědčený sociální demokrat a v souladu se svým nejlepším svědomím vychovával i své děti k lásce k vlasti a obdivu k demokratickým ideálům prezidenta Masaryka.

Silným vlivem na něho zapůsobil i skauting, pro nějž zahořel asi ve dvanácti letech. Právě v této době si duchcovský oddíl Junáka vybudoval klubovnu v pravém křídle zahradního domku v zámecké zahradě. Později, když už byl studentem teplické Obchodní akademie, sám organizoval junácké prázdninové tábory.

Mezi jeho spolužáky objevíme řadu zvučných jmen, jako byli Věra Hynková nebo Richard Dvořák; do vyššího ročníku chodil **František Fajtl**, Pavel Kohn i Antonín Zimmer. Na vojnu rukoval v roce 1936, kdy již bylo cítit zřetelné fašistické nebezpečí. V roli příslušníka československé armády úzkostlivě sledoval běh událostí, směřujících k Mnichovské dohodě.

V nezáviděníhodné roli vojáka, který nesmí bránit svou vlast, jej zastihla okupace severočeského pohraničí. Už tehdy dospěl k rozhodnutí zapojit se do boje za naše osvobození.

Krátce ještě pobyl doma, ale pro nesmiřitelný postoj vůči henleinovcům byl deportován na nucené práce do Sandorfu u Lipska. Tak se pro změnu podílel na sabotážích, ale ze střeženého a drátem obehnaného tábora nebylo úniku. Využil nakonec svého narození „v Říši“, a když wehrmacht verboval jednotku dobrovolníků, přihlásil se. Mohl se vrátit do Duchcova a vyřizovat si dokumenty, ale místo toho nemyslel na nic jiného než na útěk. V létě 1939 byl již v Krakově, kde se hlásil u svého budoucího velitele, **podplukovníka Ludvíka Svobody**.

Přestože vítězné cestě československých vojáků v SSSR bylo za minulého režimu věnováno mnoho publicity, její počátky jsou stále zamlženy. Jako další zradu naši vojáci nejprve prožívali neblahý pakt Hitlera se Stalinem. V září 1939 Němci přepadli Polsko, kde se formoval i náš „legion“; během ústupu do bezpečí narazili na jednotky Rudé

armády, obsazující východní oblasti Polska... Sověti je donutili odevzdat zbraně a jako zajatce odvedli do internace. V Kamenci Podolském, Olchovicích, Jarmolincích a Orankách byli zadržováni do konce července 1940. Až ze Suzdalu byla pak většina našich vojáků přesunuta na Střední východ a nebýt přepadení Sovětského svazu, asi bychom se o Buzuluku ani nedozvěděli. Muži připravení k okamžitému nástupu do boje za svobodu tak přišli o další dva roky, naplněné nejistotou a zbytečným čekáním.

Jako velitel samopalníků se Antonín Sochor vyznamenal již při bojovém křtu československé jednotky v bitvě u Sokolova. Se svou četou pronikl hořící vsí až do týla německého vojska, kde za nejprudší palby postupovali proti nepříteli. I v bojích o hlavní město Ukrajiny Kyjev se

osvědčili především naši samopalníci a tankisté. Sochor byl již velitelem roty, jejíž počínání bylo neobyčejně statečné. Během svého postupu na tancích obsadili závod Bolševik, získali strategicky velmi důležité nádraží a dospěli až k řece Dněpru. Spolu s Richardem Tesaříkem a Josefem Buršíkem byl tehdy Antonín Sochor vyznamenán Zlatou hvězdou Hrdiny SSSR. Tím však vítězný postup naší vojenské jed-

notky zdaleka nekončil. Při dobývání dukelského průsmyku a zneškodňování silného opevnění kóty 534 byl vážně zraněn i Antonín Sochor. Lékaři vyjmuli z jeho těla celkem 218 střepin. Nemohl se ani dočkat uzdravení a po vyléčení se ještě zúčastnil dalšího osvobozování našeho území. V bojích za osvobození získal celkem 18 vysokých vyznamenání a nechybí mezi nimi ani Řád bílého lva vedle vyznamenání jugoslávského, rumunského i polského a

řady sovětských.

Se svými názory na Bedřicha Reicina se Sochor netajil už za války a bohužel ani po válce, kdy se dotyčný postupně stal náčelníkem vojenské kontrarozvědky a tím i nej-mocnějším mužem naší armády. Až do listopadu 1989 byly pečlivě utajovány zásluhy A. Sochora na vybudování izraelské armády. Ve Stráži pod Ralskem byl tehdy velitelem výcviku speciálních jednotek HAGANA. Během několika-měsíční přípravy vybuřoval dvě perfektně vycvičené brigády, s nimiž pak odletěl do Izraele, kde působil ve funkci poradce operační správy izraelské armády. Jak známo, příznivé vztahy s Izraelem rychle ochladly a ostře-lování letadla, kterým se Sochor vracel domů, bylo prvním atentátem na jeho osobu.

Potom se dvakrát vrátil ze služební cesty s prostřelenou karoserií auta. Poslední období života Hrdiny SSSR připomíná spíše podivnou gangsterskou historii. Od té doby, kdy se poprvé pokusili inscenovat autonehodu, jezdil do vojenského prostoru zásadně s ostře nabitým samopalem. Druhý pokus, vykonaný večer 15. srpna 1950, byl úspěšný a Reicin, který se dostavil v rekordním čase, byl určitě spokojen. Podplukovník Antonín Sochor zemřel 16. srpna ve tři hodiny ráno v nemocnici v Jablonném v Podještědí. Viník havárie byl naoko odsouzen, ale již o vánocích mu byl umožněn útek do zahraničí. Sochorovi spolubojovníci, kteří si svého velitele nesmírně vážili, byli o jeho zavraždění pevně přesvědčeni, právě tak jako bratr Karel a ostatní rodinní příslušníci, ale oficiálně se smělo hovořit jen o „nešťastné náhodě“.

Dne 21. 8. 1950 bylo tělo Antonína Sochora zpopelněno ve strašnickém krematoriu. Do roku 1955 byla urna s jeho ostatky uložena v památníku, vybudovaném na místě tragické události. Dne 6. 10. 1955 byla pietně uložena v Národním památníku na Žižkově. Po zrušení kolumbária v roce 1990 byla zcela absurdně uložena do společného hrobu významných osobností KSČ (včetně Gottwalda) v Praze na Olšanských hřbitovech. Dne 22. 6. 1994 byla odtud vyzvednuta a uložena v rodinném hrobě v Dobříši spolu s ostatky jeho ženy Štěpánky Sochorové, která ze-

mřela 4. 5. 1994.

V noci 6. listopadu 1943 dosáhla vojska 1. ukrajinského frontu středu Kyjeva, hlavního města Ukrajiny. Jeho součástí byla i 1. československá brigáda pod velením Ludvíka Svobody jako úder-ná záloha útočících vojsk. Tento útvar vznikl v létě 1943 v počtu přes 3000 vojáků rozšířením 1. československého praporu. Bri-gáda se později účastnila bojů o Rudu a Bílou Cerkev, při nichž utrpěla značné ztráty. (V roce 1944 se rozšířila na 1. českoslo-venský armádní sbor.)

Podle původních plánů sovětského velení se měla jako první do města probít tanková armáda generála Kravčenka. Vlastní bitva se však vyvinula tak, že se v centru jako první objevili českoslo-venští vojáci.

Tři českoslovenští velitelé, kteří jako první dosáhli středu města – Josef Buršík, Richard Tesařík a Antonín Sochor – násled-ně obdrželi nejvyšší sovětské vyznamenání, titul Hrdina Sovětské-ho svazu s právem nosit zlatou hvězdu.

Informační centrum Ralsko

Informační centrum

pátrání v naší historii

Křižovatka

u

„Sochora“

oběti

VVP Ralsko

© Občanské sdružení Český svět-Ralsko

Připravil: Václav Bilický

Tisk ve spolupráci s městem Ralsko